

PRELUDI

Un bot fet d'estels

Una cançó dona forma a una disfressa de carn i ossos sota el mar. Es tracta d'un himne que diu coses que fa molt de temps que no eren dites. És la recepta insondable per fer tornar una deessa al món. Els peixos forcats que ja nedaven els primers dies en recorden alguna nota, potser part del ritme. És una veu femenina que es barreja amb el batec lent de les profunditats. És una veu que conté el frec de les ales de l'arna i el desgavell intestinal de l'hipopòtam, la tendresa de la respiració d'un nadó i el bram dels pins que esclaten sota l'allau funesta. Greu i aguda, la cançó es replega sobre si mateixa en un cabdell d'harmonies sense extrems.

Quan n'acaba la confecció, la veu resideix a dins del cos d'una dona jove d'una bellesa incontestable. El seu cant fa que les sirenes més velles s'avergonyeixin d'haver cantat i que les més joves pensin a no fer-ho mai. Duu una cabellera negra que la cobreix sencera, acarasant-li la cintura i els malucs. La pell és pàl·lida i llisa. La mirada és terrible. La jove es retroba amb la sal i la foscor absoluta. El bronzit metàl·lic de la seva tonada creua els deserts del fons marí com el llamp penetra el núvol, com el riure d'un amic ens creua la cara, fent-nos somriure a nosaltres sense remei.

La jove neda a la recerca del cel i del sol, però és negra nit quan arriba a la superfície. Els cabells se li enganxen a la cara i al coll. Una barca li brolla dels talons com un immens nenúfar fet d'ombra i llum d'estel, materials de l'altre cantó que esdevindran fusta polida i claus de pam quan arribi el matí.

Tot d'una, la jove deixa de cantar. Llavors, el buit i el silenci que romanen són com el soc que deixa el menhir arrencat, o com

l'esquinç que carrega una ànima que ha rondat el món sense conèixer l'afecte. Sota les onades, encara perdura la cançó que ara les balenes tarallegen mentre giravolten desocupades.

Quan ja fa una estona que navega, la jove prova de respirar perquè podria ser divertit: quina angoixa i quin fàstic! Llavors, pensa en com de miserables deuen sentir-se els que han de fer-ho cada dia.

Continua el seu viatge xiulant coses que ningú no coneix. Bolla quan la mar s'enfada, beu i es neteja quan plou. A cada jornada envelleix un parell d'anys, perquè no en sap gran cosa, de ser una dona. Allargassada, dedica un dia sencer a mirar el cel, a estudiar el disseny dels núvols.

L'endemà, agafada amb força a la barana de la proa, enumera l'hereu de la mort per primera vegada. Comença a sentir l'essència d'aquell que ha heretat els poders de la seva germana. El sortós viu prop de la costa sud de Feròsia. No en té cap dubte. Fent camí cap al nord, amb els llavis salats, imagina quin nom tindrà i es pregunta si serà mereixedor d'un poder tan incommensurable. També imagina quin mètode farà servir per esquinçar-li la pell i fer-li esclatar les articulacions en cas que resulti no ser digne d'una possessió tan preuada. A vegades hi ha coses que és millor que ningú no tingui.

La jove i el mar de Neusfoses ja s'havien trobat, però, ara, mil anys més tard, quasi no el reconeix. El nota cansat i apàtic. A poc a poc, recorda cada vegada que s'han vist, cada cop que s'hi ha banyat. De tant en tant, ell sembla oblidar-se de qui és ella i gosa esquitxar-la perquè sí o empènyer el bot amb certa altivesa. La dona tarda uns dies a copsar el perquè de tot plegat: un neguit sense forma creua les entranyes de l'aigua com un verí fet per matar lentament, com una mentida vella entre dos amants. No és senzill adonar-se de la seva presència; és una espina tan fina que no trenca la pell per ferir-te. El mar l'arrossega oculta entre les onades com una pedreta a la sabata.

Porta setmanes navegant i ja és una dona gran. L'última vegada que s'havia posat a dins d'un ninot de pell, ho havia fet sent un home. Pensa que és molt més còmode no portar cua.

PRELUDI

Un dia com un altre, sent un calfred aliè a l'aire glaçat i a la nit cruel d'alta mar. Hi ha orelles que han sentit el seu cant. Deixa de xiular i de ballar. No obrirà la boca fins que no toqui la sorra. Murmuris terra endins li compliquen el son. Pensa que hi ha veus estranyes que no tenien cabuda al món quan aquest era jove i encara brillava aquí i allà amb la magnificència de la innocència primera. Com qui sent algú a les fosques respirar dins la seva cambra, ella sent com algú li esbufega al clatell a milers de braços. Mai no ha conegut la por, però està familiaritzada amb la sorpresa i l'imprevist. Alguna cosa no rutlla.

Anciana, reticent i poderosa, avança en silenci cap a Feròsia. Tanca les mans amb força, ferotge com el pagès que entén que les llavors que havia amagat dins la terra ja no germinaran a temps.

1

Sang i tinta

En Jarràh era fill de la Frida, la carnissera, i d'en Xenó, el poeta. A casa seva sempre s'havia parlat de mort, de vísceres, de sentir la pell i d'espellar, de comptar costelles o síl·labes, de salar la carn i d'endolcir una estrofa, de conservar mots i de llençar els rellocs passats perquè els quissos i les rates els devoressin.

Els poemaris que s'havien fet malbé els rosegaven les flames de l'estufa. En Xenó era molt exigent amb els seus versos. En Jarràh havia observat, ja de ben petit, que les paraules es malmetien molt més ràpid que els filets.

En Jarràh era un d'aquells nens vius i saberuts que ja van encorbats perquè els pesa el futur negre que els cau al damunt com una bossa plena de rocs. Qui més qui menys n'ha duta alguna enfilada a l'esquena.

S'havia llevat a l'hora porpra, xop de suor. Baixaria fins als molls per veure néixer el dia. Els pescadors descarregaven les barques, i la claror convertia els cistells de sardines i orenols que esperaven la mort en petits altars irisats. Les escates encara entapissades de gotetes eren com diamants polits per a l'ull observador. Les característiques veles grogues dels pesquers ferosins feien que el port semblés una llar de foc on els troncs anaven d'aquí cap allà a voluntat.

Els guàrdies feien el relleu del torn de nit a les portes de la ciutat a darrere del port. Tant els que marxaven com els que arribaven eren tot badalls i renecs. A la plaça del mercat ja havien començat les bufetades per tenir la paradeta ben a prop del passeig central. Port Prim, la ciutat de les teulades vermelles, començava

a prendre forma com un gegant que desperta de la becaina i entreobre un ull per guaitar el mar encès. Les torres del palau, a l'altiplà, eren les primeres a rebre la llum daurada de l'estiu.

En Jarràh es va quedar una estona amb la barbata apuntant a l'horitzó i els ulls tancats, bevent del sol. Sabia que primer arribava la claror, com quan la família torna de viatge, però encara no els veus de cos present i només els sentes esbufegar, i després arribava l'escalfor, com quan els veus els rostres cansats, que són els de sempre, els rostres de la teva gent.

Aquell dia unes onades mandroses s'arraulien contra la panxa dels bucs, tot just llepant el peu dels espigons amb un vaivé parsimoniós. En Jarràh va baixar fins a l'aigua per remullar-hi els peus i refrescar-se. Ja de bon matí, la xafogor era considerable. Podia sentir com la suor li baixava pel clatell. Fet i fet, es va treure la camisa esparracada i els bombatxos recosits i va saltar al plec entre les dues primeres onades. Va despertar-se de cop. Feia peu fins a uns deu braços endins, on de cop el terra del mar queia en picat cap a les profunditats de Neusfoses.

Havia crescut força els últims anys. Tot i ser més aviat prim, tenia la força del nervi, com els passa als colibrís i als vells que juguen a cartes. No feia gaire que li havien nascut els primers pèls sota el nas i les aixelles. Ferosí fins a la medulla, tenia la pell del color de la sorra torrada i els cabells de coure, tallats ben curts i sense cerimònies. Els ulls eren d'ambre i mel els dies feliços i de nous i cendra els dies dolents. Una constel·lació de piguetes se li estenia de galta a galta. Vora l'ull dret hi reposava una marca de naixement amb forma d'ocell; ell deia que era una àguila imperial i, els seus amics, que era un colom coix i moix. L'any anterior, en Jarràh s'havia trencat el nas en una batussa i ara no el tenia ben bé recte; tot i així, havia quedat més o menys decent i respirava sense problemes.

En Jarràh no es duia bé amb la nit ni amb la son ni amb la calma dels dies ordinaris. Per sort, el silenci i l'assossec eren rars en una ciutat com Port Prim, un punt destacat de la ruta comercial on les fondes eren sempre a vessar de visitants que perdien la

vergonya perquè no eren a casa seva. Com a qualsevol capital, un podia trobar-hi tota mena de gent, a Port Prim. Des d'aquell golf paradisiac, la casa imperial d'Òscam ho governava tot des de Port Passat i els laberints de corall a l'oest fins a Port Pitó, al nord.

Tot i que tothom parlava la llengua de la germanor, podies sentir llengües llunyanes despuntar aquí i allà entre els carrerons i les places, sobretot renecs i malediccions per als quals ningú no pot defugir la seva llengua materna, que brolla com un dimoni petitó amagat al paladar quan ens fan emprenyar.

Quan el sol ja s'alçava dos dits per sobre del mar, en Jarràh va girar cua cap a la ciutat. Els pescadors amuntegaven els botins a la llotja. Els qui s'havien adormit ben tous a la sorra la nit anterior buscaven l'ombra a les sortides cobertes del clavegueram, reptant entre malediccions amb llavis secs i ulls injectats. Les aus rapinyaires, tot defici i salivera, rondaven el port com un petit exèrcit de malfactors. Les gavines es xisclaven proferint amenaces secretes com passa a totes les costes del món.

En Jarràh va ser inscrit al llibre dels dies en la llengua antiga. El seu nom veritable era Jar Edim Rayhà, literalment, «la llengua de falç». La mare deia que era un nom metaeufòric, un nom de bé, però ell el trobava un nom ridícul. Quina mena de persona tenia llengua de falç? Volien un nen o un dromedari?

També és cert que, quan encara era petit, demanava al seu pare que l'alcés cap al gran lilà de la plaça del mercat i que el sostingués per les cames mentre ell, aixecant dues maraques, feia veure que era el cap d'una girafa que buscava els fruits màgics de les branques més altes. Ell no ho recordava. La mare sí.

Quan en Jarràh tenia deu anys, en Xenó caigué al riu empès per la matinada i la poesia. Un home el va sentir maleir els monstres que el perseguien riu avall. Devien ser els mateixos que l'havien convidat a saltar des d'un dels ponts vells del barri del pecat. Tothom ho deia, que no hi era sencer, que era un místic, que no acabaria bé. Els esperits del vici, entitats de dents afilades, l'empaitaven des de feia anys. Els llops, en deia ell, els llops de la matinada.

El van trobar estrinxolat sota la roda d'un molí. La ciutat en va anar plena, perquè la mà escapçada pels batents no havia deixat anar la capseta de l'opi. Els dits pàl·lids i durs s'aferraven al metall com les urpes d'un falcó prement un ratolí a l'espera de ser cruspit. La família del moliner va passar dies recollint bocinets de poeta d'aquí i d'allà. Alguna peça se'ls va escapar canal avall en desencallar els batents del rodet.

Colpejant-se contra els marges, ja quasi ofegat, en Xenó havia recordat el dia gloriós d'estiu que havia sigut mig girafa. Ell tampoc no ho havia oblidat. Per no faltar a la veritat, cal dir que, gràcies al fum miraculós de l'opi, en Xenó havia sigut moltes coses: mig hipogrif, mig lleó i, tot sovint, només mig home. Ell ho havia entès, tot plegat, i ho havia plasmat en una poesia greu i sentida que duia fresca a la butxaca aquell dia i que ningú no va tenir l'oportunitat de llegir. Els mots que contenia se'ls va empassar el riu i van acabar enterrats en algun punt incert sota la mar. Tot sovint els passa això, a les coses que no són dites, que no són compartides: sense voler es perden en el temps i després ja no valen res de res. Aquell dia, les lletres i la carn van morir al mateix temps.

La Frida, la mare d'en Jarràh, era una xarcutera de braç poderós i mirada buida. Al mànec d'un dels seus desossadors s'hi podia llegir un gravat en la llengua de les illes meridionals: *Kashnia sibolea vis nadekra pareum salenee'shi probak tossí*. «Reposa el cabrit i empaita l'hora de la brasa amb ulls de lluna». Només ella hi llegia significats profunds. La mort d'en Xenó l'havia enfosquida. Tornar-se a enamorar li feia una mandra de mil dimonis. Si no hagués tingut en Jarràh, també s'hauria llençat al riu, o això deia a la peixatera de la plaça sense gaire convenciment, quan anaven ben torrades i rotaven entre llàgrimes, recordant dies antics de cames àgils i anys per complir.

És així que, en la primera infància, dictada pel cruixit dels fèmurs i els versos maldestres, en Jarràh havia conjurat dins el pit el misteri d'una associació improbable entre la sang i el ritme, entre la mort i la rima, entre el tall i la pausa. Sense saber-ho, havia fet

créixer dins seu un tipus concret de miracle vinculat al comiat i a la sentència. Ningú no ho va veure venir.

Quasi ningú.

Molt pocs s'han vist seduïts de forma natural i espontània per la lírica de la mort abans d'esdevenir adults. Ell no tenia manera de saber que es convertiria en el recipient perfecte per al llegat d'una deessa: l'hereu de la mort.

Quan deien adeu al pare i aquest cremava fort a la pira, en Jarràh s'havia acostat a la flama a aquella distància que no fa mal però asseca els ulls, i, mentre la ferum de carn fregida li feia venir basques i una mena de salivera horripilant, havia dit:

—Ara, pare, ja pots marxar. Que trobis pergamí i tinta allà on vagis.

Ni tan sols en Jarràh no va adonar-se que, en el moment de dir-ho, la mà d'en Xenó va deixar anar la capseta maleïda i que les espatlles de la Frida van descansar per fi, tornant al seu lloc, lluny del coll. Al mateix moment, en una pàgina antiga del magatzem del temple de Port Pintat, a milers de braços al nord, un nom desapareixia deixant un notori espai en blanc al registre civil de l'Imperi de Feròsia: en Xenó se n'havia anat. L'adeu d'en Jarràh l'havia esborrat del tot d'aquest cantó de les coses.

Llavors, la caixeta es va obrir i el foc va convertir les boletes d'opi en fumera. La resta del comiat va ser d'allò més curiós. L'alta pira il·luminava les arcades de la plaça i els rostres compungits de familiars i coneguts.

En Jarràh recordava com brillaven les gotetes de suor al front morè de la mare, que, ben a prop de la llenya, havia saludat amb la mà els esperits de la nit que veia enfilem-se pel fum de camí a la gola negra d'una nit de tardor. Tothom es mirava el foc hipnotitzat, amb els ulls clucs i el cor xic; menys la peixatera, que es va fer un bon fart de riure que després no va saber explicar gaire bé.

L'endemà, la Frida no tenia ni llàgrimes ni pestanyes. S'havia quedat allà fins que l'última brasa havia deixat de cremar. Només li va caldre aquella primera experiència amb l'opi per sentir el que

és ser només mitja dona, el que és abandonar-se a les peripècies oníriques de la ment per intentar que el dolor de les coses de debò no ens trobi. Però allò no feia per a ella. Tornant cap a casa de matinada, va decidir ser sempre una dona sencera, amb un dolor sencer dut amb dignitat.

Quan era petita, la Frida havia sigut testimoni de diversos atacs durant la Guerra de l'Arròs. L'illa de Piques, on va créixer, va ser arrasada per les faccions del sud de Solterra, en guerra perpètua amb Yagar. Va ser una nena ferotge. Quan s'alçaven les armes, el seu cor batejava amb força, però no ben bé de por. Quan la família es va mudar a Port Prim, va esdevenir el botxí del bestiar de forma natural. En silenci, es nodria de somnis de venjança cruenta contra els homes de més enllà de Neusfoses, homes buits que havien fet coses terribles als seus. Una germana no ho havia explicat i un germà desitjava no haver pogut explicar-ho.

A Port Prim, la Frida espantava les velles crèdules fent veure que endevinava desgràcies i traïcions maritals als budells dels galls dindi. Un marit enfurismat a qui havia tocat el rebre per culpa seva escopia a terra cada cop que passava per davant de la carnisseria i li etzibava: «Kul-britjea!», que, en la llengua de germanor és una cosa així com «Bruixa de les polles!». Ella només contestava amb un somriure fosc i potser una botifarra de dit fluix. Si bé la Frida no feia mal ni a una mosca, hi va haver una vegada que un soldat estranger va provar de robar-li un paquet de carn salada. Els companys de regiment del soldat en qüestió encara riuen avui. Ell no.

En Xenó l'havia enamorada amb cançons de pólvora, amb relats de caçadors caçats, explicant-li romanços dels dies de les plagues i les històries dels cruels impunes del *Llibre de les Hores*. Van tenir un matrimoni desigual i perfecte on ella controlava el joc de l'ofensiva, el cop murri i el sexe farcit de crits, treves i rendicions. Tot plegat tornava boig de content al pare d'en Jarràh, sempre amb l'espasa fora de la beina, donant voltes al formós fortí de Piques i a totes les fortaleses desprevingudes de Port Prim i els voltants.